

2. Чен Менгжао. Фортепіанні сонати Цзян Венъє як втілення самобутнього стилю композитора. *Українська музика*. 2023. № 2 (45). С. 85–97.
3. Der-wei Wang D. In search of a genuine chinese sound: Jiang Wenye and modern chinese music. *Global Chinese Literature: Critical Essays*. 2010. Pp. 157–175.

УДК 78.03:780.616.432(477.83/.86):37

Наталія ЮЗЮК
(Львів, Україна)

ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ГАЛИЦЬКОЇ ФОРТЕПІАННОЇ ШКОЛИ Д. ГЕРАСИМОВИЧ, Р. САВИЦЬКОГО, М. КРАВЦІВ-БАРАБАШ

Завдячуючи відкриттю у Львові в 1903 році Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка на чолі з директором Анатолем Вахнянином в Галичині почали формуватися перші покоління професійних музикантів-виконавців. Серед фундаторів інституту та педагогів були Станіслав Людкевич та Василь Барвінський. У 1930-х роках з'явилося ціле суз'я концертуючих піаністів, їхніх вихованців. Оскільки після війни багато з них змушені були жити і працювати за кордоном, на батьківщині про них нічого не було відомо, зокрема про Романа Савицького і Марту Кравців. Серед тих, хто залишився працювати у рідному місті, була піаністка і викладач Дарія Герасимович.

Дарія Герасимович (1908-1991) – українська піаністка, педагог, доцент Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка. Вчилася спочатку у ВМШ ім. М. Лисенка у В. Барвінського, потім у Вищому музичному інституті, з часом проходила стажування в школі виконавської майстерності у Вілема Курца (Прага), підвищувала кваліфікацію у Е. Штоєрмана у Вищій музичній школі (Краків). У повоєнний час доцент Д. Герасимович активно займалася педагогічною діяльністю на кафедрі фортепіано ЛДК ім. М. Лисенка, де викладала курс методики піаністам, керувала педагогічною практикою, завідувала відділом загального фортепіано, вела курс історії фортепіанного мистецт-

ва. Вона ініціювала створення Дитячої студії при консерваторії і стала її керівником.

Також, Д. Герасимович є авторкою навчального посібника «Методика навчання гри на фортепіано» (1962) [1], в якому втілила методичні засади своїх наставників В. Курця і В. Барвінського і свій особистий досвід. Головну ідею фортепіанної педагогіки Д. Герасимович висвітлює наступним чином: «Навчання гри на фортепіано не обмежується викладом технічних формул та ознайомлення з фортепіанною літературою, а включає в себе велику й відповідальну роботу викладача над формуванням загального і музичного світогляду учня, естетичного смаку майбутнього музиканта» [1]. У посібнику розкривається низка важливих фахових питань: від розвитку музичного слуху та організації граючого апарату до роботи над детальним і глибоким розумінням музичного тексту, виховання якісної культури звуковидобування, розвитку різнобічної техніки тощо. Методичний посібник Д. Герасимович і сьогодні зберігає свою актуальність оскільки знайомить з класичною методичною системою в сфері української дитячої педагогіки, яка вже була перевірена на практиці.

Роман Савицький (1907-1960) – український концертуючий піаніст, педагог, популяризатор рідної музики у США. Більшу половину свого творчого життя провів у Львові, другу – у Філадельфії. На щастя, збереглися архівні записи концертних виступів піаніста на львівському радіо. Передвоєнні роки митець присвятив не лише концертуванню, він також активно займався інспектуванням дитячих музичних закладів Галичини. Після війни, продовжував педагогічну діяльність у заснованому ним Українському Музичному Інституті у Нью-Йорку (з філіями в 11 містах Америки). Більше 30 років, Р. Савицький навчав дітей гри на фортепіано. Сформував і виклав узагальнені принципи методичної системи Курця – Барвінського і увесь чималий особистий педагогічний досвід в галузі української дитячої педагогіки у не опублікованій праці «Основні засади фортепіанної педагогіки» [3], де висвітлив ключові принципи виховання учня, прищеплення навичок зосередженої інтелектуальної роботи, різнобічного розвитку техніки та музичного слуху, аспекти звуковидобування, плекання навичок виконавської інтерпретації тощо. Посібник і сьогодні зберігає актуальність для укра-

їнських музичних шкіл, тому що дає можливість максимально розкрити творчий потенціал піаніста, що перевірено на практиці не одним поколінням молодих українських та американських виконавців.

Марта Кравців-Барабаш (1917-2002) – українська піаністка, майстерний педагог, активна популяризаторка української музики в Канаді. У Львові вчилася у Вищому музичному інституті ім. М. Лисенка у С. Людкевича, В. Барвінського і Г. Левицької; продовжувала навчання у Віденській Академії та Вищій музичній школі в Берліні. Під час війни змушена була виїхати до Торонто, де довгі роки невпинно працювала з метою поширення та розвитку української музики. На жаль, на рідних теренах постать української артистки була зовсім невідомою. У Торонто, М. Кравців-Барабаш енергійно провадила виховну роботу в українських суботніх школах, згодом почала активно упорядковувати збірники з творів українських композиторів.

З часом вийшли з друку упорядкована М. Кравців-Барабаш низка нотних видань, і серед них – унікальна серія з чотирьох навчально-методичних збірників «Моя Україна», наповнених творами українських композиторів, а також збірки «Христя грає на фортепіано» (24 п'єси) та «Співаночки для дітей», в яких М. Кравців ще виявила себе автором власних композицій: хорового твору для дітей «Мала кантата» на слова І. Воробкевича, «Молитви за Україну» тощо. Як бачимо з назв збірників, – автор мала на меті виховну, просвітницьку та національно-патріотичну направленість своїх видань.

Сьогодні педагогічні фортепіанні видання українського зарубіжжя не лише забезпечують навчальний процес у діаспорі, але заслуговують на використання також і на батьківщині в освітньо-виховному процесі у сучасних українських музичних та загальноосвітніх школах, також і у дитячих дош-кільних установах, відіграючи помітну роль в духовному відродженні українців. Адже музичні твори, особливо на історичну тематику, а також і такі, що пов'язані зі звичаями святкування фольклорних свят, які десятиліттями були заборонені на теренах України, тепер можуть повернутися додому і заповнити прогалині в штучно перерваних національних культурних традиціях.

Література:

1. Герасимович Д. Методика навчання гри на фортепіано: посібник [для викл. муз. шкіл та муз. училищ]. Київ: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР. 1962. 60 с.
2. Лабанців-Полко З. Сто піаністів Галичини. Львів. НТШ, 2008. 224 с.
3. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки / [ред.-упор. Н. Кашкадамова]. Пустомити, 1994. 84 с.
4. Сторінки історії Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка. Львів, «СПЛОМ». 2003. 352 с.

УДК 781.65:78.071.1

Іван СУМАРУК
(Дрогобич, Україна)

ДО ПИТАННЯ МУЗИЧНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЇ НА ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ІНДИВІДУУМА

Мистецтво – вираз та втілення ідеї, почуття або концепції через різні форми виразності, такі як малюнок, музика, театр, література і т. д. Це, спосіб комунікації, який перевищує мовні та культурні бар'єри.

Творчість – здатність до створення нових ідей, задумів або продуктів, яка може виявлятися у різних сферах життя, включаючи мистецтво, науку, бізнес та інше. Вона передбачає гнучкість мислення, експериментування та відкритість до нового. Мозок творчої людини цікава і складна система, яка надихає на створення унікальних ідей і відкриттів. Мистецтво визначення роботи мозку творчої людини є складним завданням, оскільки творчість – це процес, який має багато різних аспектів, які важко виміряти та проаналізувати. З точки зору науки, творчість пов'язана з роботою різних областей мозку, таких як лівопівкулярний фронтальний кортекс, який відповідає за мовні здібності, ліву півкулю, що відповідає за логічне мислення, та праву півкулю, яка відповідає за уяву та творчість.

Однак, мозок творчої людини це не лише сукупність окремих областей, але й їх взаємодія та синхронізація. Деякі вчені